

**2026-2027-O'QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA'LIM
MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING
10-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN
TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING 10-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 10-sinfiga o‘qishga qabul qilish bo‘yicha hujjat topshirgan nomzodlarning matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholashda foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni belgilaydi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – nomzod o‘quvchilarining matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini amaldagi dasturlarda belgilangan o‘quv maqsadlari asosida kompleks baholash. Mazkur baholash natijalari asosida ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi maktablarning 10-sinfiga qabul qilish bo‘yicha qarorlar asoslangan (valid) bo‘lishini ta’minlash maqsadida baholashda validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta’minlanadi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 27-maydagi “Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarga o‘quvchilarni saralab olish hamda qabul qilish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 214-son qarori.

2. Matematika fanidan umumiy o‘rta ta’limning 8-9-sinflar uchun amaldagi o‘quv dasturi

III. Baholash qamrovi va ajratilgan vaqt

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 9-sinfiga qabul jarayonida o‘quvchilarning matematika fani bilish darajasini aniqlash uchun jami **20 ta** yopiq test topshirig‘i taqdim etiladi. Topshiriqlarni bajarish uchun **50 daqiqa** vaqt berilgan. Bunda yopiq test topshiriqlaridan foydalaniladi.

Test topshiriqlarining mazmun sohasi, baholanadigan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvallarda aks etgan:

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Sonlar va amallar (1-savol)		1 ta
1.1. Sonlar va amallar	Ayni bir burchakning trigonometrik funksiyalari qiymatlarini bir-biri bilan bog'lay olish.	1
2. Algebra va funksiyalar (2-9 savollar)		8 ta
2.1. Kvadrat funksiya	Kvadrat funksiya grafigi va koordinata o'qlari bilan hosil bo'lgan shaklni tahlil qilish, uni yuzini topishda kvadrat funksiya grafigining xossalarini tatbiq qila olish. Kvadrat funksiya xossalarini masalalar yechishda tatbiq qila olish.	2
2.2. Ikkinchi darajali tenglama va tengsizliklar	Masala shartiga mos kvadrat tengsizlik tuza olish, kvadrat tengsizlik yechimlarini topa olish. Ikkinchi darajali tenglama va tengsizliklar sistemasini yecha olish.	2
2.3. trigonometriya	Trigonometrik ifoda qiymatini topishda trigonometriya formulalarini qo'llay olish. Shakllarning burchaklari uchun trigonometrik formulalarni tatbiq qila olish.	2
2.4. Progressiyalar	Arifmetik progressiyaning n-hadi va uning dastlabki n ta hadi yig'indisini topa olish. Geometrik progressiyaning n-hadi va uning dastlabki n ta hadi yig'indisini topa olish. Masala yechishda cheksiz kamayuvchi geometrik progressiya xossalarini, uning hadlari yig'indisini topish qonuniyatini qo'llash, asoslash va xulosa chiqara olish.	2
3. Ma'lumotlar tahlili va ehtimollik (10-12 savollar)		3 ta
3.1. Ma'lumotlar tahlili va ehtimollik	Berilgan sonlar qatorini tahlil qilib, uning noma'lum medianasi, modasi, o'rta qiymati va o'zgarish kengligini topa olish. Kombinatorikaga oid masalalarni yechishda barcha vaziyatlarni baholash, tahlil qilish va xulosa chiqara olish. Tasodifiy hodisa ehtimolligini topishda ehtimollik xossalarini qo'llash, asoslash va xulosa chiqara olish.	3
4. Geometriya va o'lchov (13-20 savollar)		8 ta
4.1. Uchburchak tomonlari va burchaklari orasidagi munosabatlar	Chizmadagi noma'lum kesma uzunligini topishda sinuslar va kosinuslar teoremasini qo'llay olish, tahlil qilish va xulosa chiqara olish.	1
4.2. Geometrik almashtirishlar va o'xshashlik	Masalada o'xshash uchburchaklarni aniqlay olish, uchburchaklar o'xshashligi xossalarini qo'llay olish.	2

4.3. Ko'pburchak va aylana	Muntazam ko'pburchakka ichki va tashqi chizilgan chizilgan aylana xossalarini masalalar yechishda tatbiq qila olish.	2
4.4. Aylanada burchaklar	Doira yuzini, sektor va segment yuzini topish formulalarini qo'llay olish. Aylananing vatari, urinmasi va kesuvchisi hosil qilgan kesmalar uzunliklarini topishda aylanadagi metrik munosabatlardan foydalana olish.	2
4.5. Vektorlar	Ikki vektor orasidagi burchak xossalarini masala yechishda qo'llay olish.	1

IV. Kognitiv ko'nikmalar va baholash mezonlari

Topshiriqlar uchun belgilangan ballar ularning murakkablik darajasini, bajarishda talab etiladigan bilim, ko'nikma va mantiqiy fikrlash hajmini hisobga olgan holda belgilangan.

Test topshiriqlarining kognitiv ko'nikmalar va baholash mezonlari bo'yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Kognitiv daraja	Izohi	Testlar soni (ta)	Baholash mezonlari (ball)
Bilish	Reproduktiv darajadagi topshiriqlarining mazmuni o'quvchilar tomonidan o'quv materiali qayta ishlanmasdan, ularning xotira qobiliyatini aniqlovchi, qonuniyatlar, xossalar, formula, tushuncha va atamalarning mohiyatini bilish, yodda saqlash va tanish, odatiy vaziyatlarda qo'llashga qaratilgan	4	1.1
Qo'llash	Produktiv o'quv topshiriqlarining o'quvchilar tomonidan o'rganilgan qoidalar va formulalarni tanish vaziyatlarda qo'llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar berilgan ma'lumotlar asosida sodda hisob-kitoblarni bajaradi, standart shakldagi masalalarni yechadi hamda formula yoki qoidani to'g'ridan to'g'ri qo'llaydi.	4	1.1
	Produktiv o'quv topshiriqlari o'quvchilardan o'rganilgan qoidalar va formulalarni bir nechta bosqichdan iborat hamda qisman noodatiy vaziyatlarda ongli ravishda qo'llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar masala shartini tahlil qiladi, mos yechim usulini tanlaydi, bir nechta formulalar yoki qoidalarni ketma-ket va mantiqiy bog'liqlikda qo'llaydi hamda yechim jarayonida oraliq xulosalar chiqaradi.	6	2.1
Mulohaza qilish	Intellektual darajadagi topshiriqlar o'zlashtirilgan bilim, va ko'nikmalarni notanish vaziyatlarda qo'llash, tahlil qilish, sintezlash, qiyosiy taqqoslash, qonun va qonuniyatlarni qo'llab, umumlashtirishni talab qiladi	6	2.1

Test topshiriqlari umumiy **34 ball** bilan baholanadi. Test topshiriqlarida javob variantlarining faqat bittasi tanlanadi, ikki va undan ortiq tanlangan javoblar uchun ball berilmaydi.

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, dalolatnoma tuzib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VII. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. Algebra 8-sinf darslik. Sh.A.Alimov, O.R.Xolmuhammedov. Toshkent 2019.
2. Geometriya 8-sinf darslik. A.A.Rahimqoriyev, M.A.To'xtaxo'jayeva. Toshkent 2019.
3. Algebra 9-sinf darslik. Sh.A.Alimov, O.R.Xolmuhammedov. Toshkent 2019.
4. Geometriya 9-sinf darslik. B.Q.Haydarov, E.S.Sariqov, A.Sh.Qo'chqorov. Toshkent 2019.